

**PROGRAM KURSU SPECJALISTYCZNEGO
KOMPLEKSOWA OPIEKA PIEŁĘGNIARSKA
W SCHORZENIACH NARZĄDU WZROKU**

dla pielęgniarek

Zatwierdził

Minister Zdrowia

Z upoważnienia:
MINISTRA ZDROWIA
SEKRETARZ STANU
Józefa Szczurek-Zelazko
Józefa Szczurek-Zelazko

Warszawa, dnia **27-06-2018**

.....

Warszawa 2018

PROGRAM PRZYGOTOWANY PRZEZ ZESPÓŁ PROGRAMOWY W SKŁADZIE¹

- 1. mgr piel. Elżbieta Ponikowska – Przewodnicząca Zespołu;** Klinika Okulistyki, Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie.
- 2. mgr piel. Barbara Wysocka –** Oddział Okulistyczny, Szpitale Pomorskie Sp. z o.o., Szpital Morski im. PCK w Gdyni.
- 3. lek. Wojciech Dyda –** Klinika Okulistyki, Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie.

RECENZENT PROGRAMU

Prof. dr hab. n. med. Marek Rękas - Konsultant Krajowy w dziedzinie okulistyki, Kierownik Kliniki Okulistyki, Wojskowy Instytut Medyczny w Warszawie.

¹ Powołany Zarządzeniem Nr 12/18 Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych z dnia 10 kwietnia 2018 r . w sprawie powołania Zespołu do spraw Opracowania Programu Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych.

1. ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNO-PROGRAMOWE

Rodzaj kształcenia

Kurs specjalistyczny jest to rodzaj kształcenia, który zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2018r. poz. 123 i 650) ma na celu uzyskanie przez pielęgniarkę lub położną wiedzy i umiejętności do wykonywania określonych czynności zawodowych przy udzielaniu świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych lub rehabilitacyjnych.

Efekty kształcenia wskazane w programie kursu specjalistycznego *Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku* dla pielęgniarek, są dla organizatora i uczestnika kształcenia obowiązkowym elementem programu. Osiągnięcie wskazanych efektów kształcenia gwarantuje, że każdy uczestnik kursu specjalistycznego będzie posiadał takie same kwalifikacje, niezależnie od miejsca ukończenia kształcenia, podmiotu organizującego kształcenie oraz systemu kształcenia.

Cel kształcenia

Przygotowanie pielęgniarki do sprawowania kompleksowej opieki nad pacjentem w okresie diagnozowania, terapii i rehabilitacji schorzeń narządu wzroku oraz prowadzenia profilaktyki i edukacji zdrowotnej w tym obszarze.

Czas trwania szkolenia

Łączna liczba godzin przeznaczonych na realizację programu kursu specjalistycznego w kontakcie z wykładowcą/opiekunem stażu wynosi **125** godzin dydaktycznych:

zajęcia teoretyczne – **65** godziny;

zajęcia praktyczne – **60** godzin.

Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem kursu, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć teoretycznych w wymiarze nie większym niż 10% (z wyłączeniem ćwiczeń), który może być wykorzystany na samokształcenie.

Sposób organizacji

Za przebieg i organizację kursu specjalistycznego odpowiedzialny jest organizator kształcenia.

Planując realizację kształcenia organizator powinien:

1. Opracować regulamin organizacyjny kursu specjalistycznego, który w szczególności określa:
 - organizację;
 - zasady i sposób naboru osób;
 - prawa i obowiązki osób uczestniczących;
 - zakres obowiązków kadry dydaktycznej prowadzącej nauczanie teoretyczne i praktyczne;
 - zasady przeprowadzenia egzaminu końcowego.
2. Powołać kierownika kursu specjalistycznego. Do zadań kierownika kursu oprócz zadań określonych w przepisach Ministra Zdrowia z tego zakresu powinno należeć:
 - współdecydowanie o doborze kadry dydaktycznej;
 - przedstawienie uczestnikom kursu: celu, programu i organizacji kształcenia;
 - ocenianie placówek szkolenia praktycznego wg specyfiki i organizacji zajęć;
 - pomaganie w rozwiązywaniu problemów;
 - udzielanie indywidualnych konsultacji uczestnikom kursu;
 - zbieranie i analizowanie opinii o przebiegu kursu.

3. Przeprowadzić postępowanie kwalifikacyjne.
4. Powołać wykładowców posiadających kwalifikacje określone w programie kursu.
5. Powołać w uzgodnieniu z kierownikiem kursu opiekunów szkolenia praktycznego, którzy powinni być merytorycznymi pracownikami placówek, w których odbywa się szkolenie praktyczne. Do zadań opiekuna szkolenia praktycznego należy:
 - instruktaż wstępny (zapoznanie z celem szkolenia praktycznego z organizacją pracy, wyposażeniem placówki, jej personelem, zakresem udzielanych świadczeń i in.);
 - instruktaż bieżący (organizacja i prowadzenie zajęć, kontrola nad ich prawidłowym przebiegiem, pomoc w rozwiązywaniu problemów i in.);
 - instruktaż końcowy (omówienie i podsumowanie zajęć, zaliczenie świadczeń zdrowotnych określonych w programie kształcenia, ocena uzyskanych wiadomości i umiejętności).
6. Zapewnić bazę dydaktyczną do szkolenia teoretycznego dostosowaną do liczby uczestników kursu.
7. Zapewnić środki dydaktyczne, o których mowa w programie poszczególnych modułów.
8. Dobrać placówki stażowe zgodnie z planem nauczania, w których możliwe będzie zdobywanie umiejętności niezbędnych do wykonywania określonych świadczeń zdrowotnych.
9. Posiadać wewnętrzny system monitorowania jakości kształcenia.

Sposób sprawdzania efektów kształcenia

1. **Bieżące** – rozumiane jako zaliczanie poszczególnych modułów (sprawdzenie stopnia opanowania wiedzy i umiejętności będących przedmiotem nauczania teoretycznego i praktycznego, w tym świadczeń zdrowotnych przewidzianych w programie kształcenia).
2. **Końcowe** – zgodnie z ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz. U. z 2018r. poz. 123 i 650), kurs specjalistyczny kończy się egzaminem teoretycznym, przeprowadzonym w formie pisemnej lub ustnej, albo egzaminem praktycznym.

Rodzaj egzaminu teoretycznego ustala organizator kształcenia z uwzględnieniem zakresu, w jakim prowadzony jest kurs specjalistyczny.

2. OGÓLNE EFEKTY KSZTAŁCENIA

Zaświadczenie o ukończeniu kursu specjalistycznego *Kompleksowa opieka pielęgniarstwa w schorzeniach narządu wzroku* otrzymuje pielęgniarka, która:

1) w zakresie wiedzy posiada:

- specjalistyczną wiedzę dotyczącą schorzeń narządu wzroku oraz z zakresu diagnostyki i rehabilitacji osób z tymi schorzeniami;
- specjalistyczną wiedzę z zakresu sprawowania profesjonalnej opieki pielęgniarstwa nad pacjentem ze schorzeniami narządu wzroku;
- specjalistyczną wiedzę z zakresu regulacji prawnych, w tym systemów, form pomocy instytucjonalnych oraz społecznych na rzecz wspierania chorych z dysfunkcją narządu wzroku;

2) w zakresie umiejętności potrafi:

- świadczyć opiekę specjalistyczną w zakresie pielęgnacji, diagnostyki oraz rehabilitacji chorych z dysfunkcją narządu wzroku;
- asystować do zabiegów wysokospecjalistycznych w okulistyce;
- różnicować problemy występujące u pacjenta okulistycznego, w tym udzielać wsparcia, prowadzić edukację co do trybu życia oraz rehabilitacji narządu wzroku;

- wskazać ośrodki specjalizujące się w diagnostyce, leczeniu i rehabilitacji narządu wzroku;

3) w zakresie kompetencji społecznych:

- szanuje godność i autonomię pacjenta bez względu na jego wiek, płeć, niepełnosprawność, orientację seksualną oraz pochodzenie narodowe i etniczne;
- przestrzega praw pacjenta, zasad etyki ogólnej i zawodowej;
- rzetelnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe odpowiadając za jakość wykonanych usług i stale aktualizując wiedzę;
- współpracuje z chorym i jego rodziną, zespołem terapeutycznym.

3. SZCZEGÓŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA

W zakresie wiedzy uczestnik kursu:

- W1. charakteryzuje zasady prowadzenia wywiadu i badania okulistycznego oraz sposoby ich dokumentowania;
- W2. wymienia i omawia choroby narządu wzroku;
- W3. zna działanie i skutki uboczne podstawowych leków okulistycznych;
- W4. charakteryzuje badania diagnostyczne wykonywane u pacjentów z chorobami narządu wzroku;
- W5. zna podstawowe operacje okulistyczne;
- W6. zna sposoby postępowania w stanach nagłych w okulistyce;
- W7. zna zasady leczenia bólu u chorych z chorobami narządu wzroku;
- W8. omawia zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w obrębie narządu wzroku;
- W9. omawia problemy pielęgnacyjne pacjentów ze schorzeniami narządu wzroku;
- W10. przedstawia zasady pielęgnowania pacjenta po zabiegu operacyjnym w obrębie narządu wzroku;
- W11. omówi zadania pielęgniarki w diagnostyce i realizacji opieki nad pacjentem z chorobą narządu wzroku;
- W12. zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania okulistycznych zabiegów laserowych;
- W13. określa umiejętności i kompetencje zawodowe pielęgniarki pracującej w jednostkach o profilu okulistycznym;
- W14. omawia sposób organizacji opieki nad pacjentem okulistycznym;
- W15. charakteryzuje wskazania do leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego;
- W16. omawia programy profilaktyczne w okulistyce.

W zakresie umiejętności uczestnik kursu potrafi:

- U1. przeprowadzić wywiad pielęgniarski w zakresie chorób narządu wzroku;
- U2. wykonać podstawowe badania okulistyczne (refrakcja, ostrość wzroku, tonometria bezdotykowa, ocena reakcji źrenic na światło, rzutowania);
- U3. wykonać specjalistyczne badania, takie jak: badanie pola widzenia, badanie OCT;
- U4. asystować do zabiegu okulistycznego;
- U5. posługiwać się sprzętem stosowanym w diagnostyce i terapii okulistycznej;
- U6. udzielać pomocy w stanach nagłych;
- U7. przygotować pacjenta do zabiegów w obrębie narządu wzroku;
- U8. asystować do zabiegów diagnostycznych i leczniczych;
- U9. pielęgnować pacjenta po zabiegu w obrębie narządu wzroku;

- U10. stosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności zawodowych;
- U11. rozróżniać problemy występujące u pacjenta;
- U12. udzielać wsparcia i informacji o sposobie życia z chorobą oraz rehabilitacji narządu wzroku;
- U13. sprawować opiekę pielęgniarską w poszczególnych schorzeniach narządu wzroku;
- U14. wskazać ośrodki wysokospecjalistyczne w regionie jak i o zasięgu ogólnopolskim;
- U15. wskazać ośrodki zajmujące się rehabilitacją wzrokową oraz protetyką okulistyczną;
- U16. realizować zadania wynikające z programów profilaktycznych w okulistyce.

W zakresie kompetencji społecznych uczestnik kursu:

- K1. wykazuje się odpowiedzialnością za wykonywane badania;
- K2. krytycznie ocenia swoje kompetencje;
- K3. współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego;
- K4. rozumie ograniczenia pacjentów związane z dysfunkcją narządu wzroku;
- K5. systematycznie aktualizuje wiedzę i umiejętności;
- K6. szanuje godność i autonomię pacjenta;
- K7. ponosi odpowiedzialność zawodową za wykonywane zadania na rzecz pacjenta.

4. PLAN NAUCZANIA

Lp.	Nazwa modułu	Liczba godzin teorii	Miejsce realizacji stażu	Liczba godzin stażu	Łączna liczba godzin kontaktowych
I	Podstawy diagnostyki i leczenia chorób oczu	40	Poradnia okulistyczna dla dorosłych	30	70
II	Kompleksowa opieka pielęgniarska nad pacjentem w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji	17	Oddział okulistyczny	30	47
III	Organizacja opieki okulistycznej w Polsce	8	-	-	8
	Łączna liczba godzin*	65*		60	125

* Organizator kształcenia w porozumieniu z kierownikiem kursu, ma prawo dokonać modyfikacji czasu trwania zajęć teoretycznych w wymiarze nie większym niż 10% (z wyłączeniem ćwiczeń), które może być wykorzystane na samokształcenie.

5. MODUŁY KSZTAŁCENIA**5.1. MODUŁ I**

Nazwa modułu	DIAGNOSTYKA I LECZENIE CHOROÓB OCZU
Cel kształcenia	Aktualizacja wiedzy z zakresu chorób narządu wzroku, w tym poznanie nowoczesnych, specjalistycznych metod diagnostyki i terapii oraz przygotowanie pielęgniarki do udziału w procesie diagnostyczno-leczniczym.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik kursu:</p> <p>W zakresie wiedzy:</p> <p>W1. charakteryzuje zasady prowadzenia wywiadu i badania okulistycznego oraz sposoby ich dokumentowania;</p> <p>W2. wymienia i omawia choroby narządu wzroku;</p> <p>W3. zna działanie leków i skutki uboczne podstawowych leków okulistycznych;</p> <p>W4. charakteryzuje badania diagnostyczne wykonywane u pacjentów z chorobami narządu wzroku;</p> <p>W5. zna podstawowe operacje okulistyczne;</p> <p>W6. zna sposoby postępowania w stanach nagłych w okulistyce;</p> <p>W7. zna zasady leczenia bólu u chorych z chorobami narządu wzroku.</p> <p>W zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U1. przeprowadzić wywiad pielęgniarski w zakresie chorób narządu wzroku;</p> <p>U2. wykonać podstawowe badania okulistyczne (refrakcja, ostrość wzroku, tonometria bezdotykowa, ocena reakcji źrenic na światło, rzutowania);</p> <p>U3. wykonać specjalistyczne badania, takie jak: badanie pola widzenia, badanie OCT (optyczna koherentna tomografia);</p> <p>U4. asystować do zabiegu okulistycznego;</p> <p>U5. posługiwać się sprzętem stosowanym w diagnostyce i terapii okulistycznej;</p> <p>U6. udzielać pomocy w stanach nagłych.</p> <p>W zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K1. wykazuje się odpowiedzialnością za wykonywane badania;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>K2. krytycznie ocenia swoje kompetencje; K3. współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego; K4. rozumie ograniczenia pacjentów związane z dysfunkcją narządu wzroku; K5. systematycznie aktualizuje wiedzę i umiejętności; K6. szanuje godność i autonomię pacjenta.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 3-letni staż zawodowy w zakresie odpowiadającym tematyce prowadzonych zajęć oraz spełnia co najmniej jeden z warunków:</p> <p>1. Pielęgniarka: 1) stopień naukowy doktora; 2) tytuł magistra pielęgniarstwa; 3) tytuł licencjata pielęgniarstwa i: a) tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego, chirurgicznego <u>lub</u> b) ukończony kurs specjalistyczny <i>Pielęgowanie w chorobach narządu wzroku</i> lub kurs specjalistyczny <i>Kompleksowa opieka pielęgniarstwa w schorzeniach narządu wzroku</i>; 4) tytuł magistra w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia i ukończony kurs specjalistyczny <i>Pielęgowanie w chorobach narządu wzroku</i> lub kurs specjalistyczny <i>Kompleksowa opieka pielęgniarstwa w schorzeniach narządu wzroku</i>.</p> <p>2. Lekarz specjalista lub specjalizujący się w dziedzinie okulistyki (po 3 roku specjalizacji).</p>
Wymagania wstępne	-
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	<p>Wykład – 32 godz. Ćwiczenia – 8 godz. Staż – 30 godz.</p>
Proponowane metody dydaktyczne	Wykład, ćwiczenia w pracowniach ze sprzętem objętym tematem kursu, staż.
Proponowane środki dydaktyczne	Prezentacje komputerowe, plansze, schematy postępowania.
Metody sprawdzania efektów	Test teoretyczny, jednokrotnego wyboru składający się z 20 pytań – minimum zaliczające

kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	stanowi 70% poprawnych odpowiedzi.
Treści modułu kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wywiad i badanie okulistyczne oraz ich dokumentowanie. Słownik pojęć okulistycznych (2 godz.). 2. Podstawowe choroby narządu wzroku (powiek, zapalne oczu, zaćma, jaskra, zwyrodnienie plamki żółtej związane z wiekiem, retinopatia cukrzycowa, stożek rogówki, odwarstwienie siatkówki) (5 godz.). 3. Podstawowe operacje okulistyczne (zaćmy, jaskry, przeszczep rogówki, witrektomia, operacja zeza, chirurgia powiek, chirurgia refrakcyjna) (4 godz.). 4. Badanie ostrości wzroku i jego dokumentowanie: (1 godz.): <ul style="list-style-type: none"> • tablice do pomiaru ostrości wzroku; • sposób zapisywania wyniku badania ostrości wzroku; • użycie otworu stenopeicznego; • badanie rzutowania, poczucia światła. 5. Wady refrakcji i metody korekcji (4 godz. wykład, 4 godz. ćwiczenia): <ul style="list-style-type: none"> • Badanie refrakcji: <ul style="list-style-type: none"> ○ omówienie wad refrakcji (krótkowzroczność, nadwzroczność, astygmatyzm, starczowzroczność, pseudosoczewkowość, bezsoczewkowość); ○ korekcja okularowa: <ul style="list-style-type: none"> – szkła sferyczne, cylindryczne, okulary dwuogniskowe, progresywne; – pomiar mocy szkieł okularowych; ○ korekcja za pomocą soczewek kontaktowych: <ul style="list-style-type: none"> – soczewki miękkie, twarde, ortokorekcja; – usuwanie, zakładanie, higiena soczewek kontaktowych; – objawy alarmujące u osób noszących soczewki. 6. Inne badania i procedury stosowane w okulistyce: (2 godz. wykład, 3 godz. ćwiczenia): <ul style="list-style-type: none"> • badanie poczucia kontrastu; • badania widzenia barwnego i stereoskopowego; • badanie odruchów źrenicznych; • badanie ruchomości gałek ocznych;

	<ul style="list-style-type: none"> • tonometria; • barwienie fluoresceiną; • test Schirmera, test czasu przzerwania filmu łzowego; • skale i kwestionariusze w okulistyce: NEI VFQ, OSDI; • wymaz z worka spojówkowego, posiewy mikrobiologiczne; • irygacja worka spojówkowego; • odwracanie powieki górnej; • usuwanie ciał obcych spojówki; • usuwanie rzęs; • usuwanie szwów skórnych; • opatrunki w okulistyce. <p>7. Badanie w lampie szczelinowej (1 godz.).</p> <p>8. Protezy, epiprotezy: (1 godz.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • pielęgnacja, wkładanie, wyjmowanie; • pielęgnacja oczodołu po enukleacji. <p>9. Perymetria statyczna, kinetyczna (1 godz. wykład, 1 godz. ćwiczenia).</p> <p>10. Biometria optyczna i ultradźwiękowa (1 godz.).</p> <p>11. Badanie OCT (optyczna koherentna tomografia) (1 godz.).</p> <p>12. Badanie ERG (elektroretinografia), USG (ultrasonografia), mikroskopia lustrzana, mikroskopia konfokalna, topografia rogówki, fotografia dna oka, angiografia fluoresceinowa i indocyjaninowa (1 godz.).</p> <p>13. Stany nagłe w okulistyce – postępowanie, triage, rozróżnianie wskazań do leczenia ambulatoryjnego i hospitalizacji, objawy neurologiczne (4 godz.).</p> <p>14. Podstawowe leki okulistyczne (3 godz.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • drogi podawania leków okulistycznych (doustnie, dożylnie, do worka spojówkowego, iniekcje podspojówkowe, doszkliskowe); • krople, maści (metoda aplikacji, data ważności, przechowywanie, odstęp czasowy pomiędzy aplikowanymi preparatami, objawy uboczne, leki recepturowe); • leki przeciwjaskrowe, mydriatyki, miotyki, antybiotyki, przeciwzapalne, przeciwgrzybicze, przeciwwirusowe, substytuty łez; • powikłania sterydoterapii.
--	---

	15. Leczenie bólu w okulistyce (1 godz.).
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej obowiązującej do zaliczenia danego modułu	Literatura podstawowa: 1) Jarzębińska-Vacerowa M, Tuleja D. <i>Podstawy refrakcji oka i korekcji wad wzroku</i> . Wyd. Medyczne Górnicki.2012 2) Bowling B. <i>Okulistyka kliniczna</i> . Wyd. Edra Urban & Partner. 2017 3) Suder E, Brużewicz Sz. <i>Anatomia człowieka. Podręcznik i atlas dla studentów i licencjatów medycznych</i> . Wydawnictwo Medyczne Górnicki.2008
Wymiar i miejsce odbywania staży	Staż – Poradnia okulistyczna dla dorosłych – 30 godz.

5.2. MODUŁ II

Nazwa modułu	KOMPLEKSOWA OPIEKA PIEŁĘGNIARSKA NAD PACJENTEM W PROCESIE DIAGNOSTYKI, LECZENIA I REHABILITACJI
Cel kształcenia	Przygotowanie pielęgniarki do świadczenia kompleksowej opieki nad pacjentem w okresie diagnozowania, terapii i rehabilitacji schorzeń narządu wzroku oraz prowadzenia profilaktyki i edukacji zdrowotnej w tym obszarze.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik:</p> <p>w zakresie wiedzy:</p> <p>W8. omawia zasady przygotowania pacjenta do operacji w obrębie narządu wzroku;</p> <p>W9. omawia problemy pielęgnacyjne pacjentów ze schorzeniami narządu wzroku;</p> <p>W10. przedstawi zasady pielęgnowania pacjenta po operacji w obrębie narządu wzroku;</p> <p>W11. omówi zadania pielęgniarki w diagnostyce i realizacji opieki nad pacjentem ze chorobą narządu wzroku;</p> <p>W12. zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania okulistycznych zabiegów laserowych.</p> <p>w zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U7. przygotować pacjenta do zabiegów w obrębie narządu wzroku;</p> <p>U8. asystować do zabiegów diagnostycznych i leczniczych;</p> <p>U9. pielęgnować pacjenta po zabiegu w obrębie narządu wzroku;</p> <p>U10. stosować zasady bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania czynności zawodowych;</p> <p>U11. rozróżniać problemy występujące u pacjenta;</p> <p>U12. udzielać wsparcia i informacji o sposobie życia z chorobą oraz rehabilitacji narządu wzroku;</p> <p>U13. sprawować opiekę pielęgniarską w poszczególnych schorzeniach narządu wzroku.</p> <p>w zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K2. krytycznie ocenia swoje kompetencje;</p>

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>K3. współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego; K4. rozumie ograniczenia pacjentów związane z dysfunkcją narządu wzroku; K5. systematycznie aktualizuje wiedzę i umiejętności; K6. szanuje godność i autonomię pacjenta; K7. ponosi odpowiedzialność zawodową za wykonywane zadania na rzecz pacjenta.</p>
<p>Kwalifikacje osób prowadzących szkolenie</p>	<p>Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 3-letni staż zawodowy w zakresie odpowiadającym tematyce prowadzonych zajęć oraz spełnia co najmniej jeden z warunków:</p> <p>1. Pielęgniarka: 1) stopień naukowy doktora; 2) tytuł magistra pielęgniarstwa; 3) tytuł licencjata pielęgniarstwa i: a) tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego, chirurgicznego lub b) ukończony kurs specjalistyczny <i>Pielęgowanie w chorobach narządu wzroku</i> lub kurs specjalistyczny <i>Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku</i>; 4) tytuł magistra w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia i ukończony kurs specjalistyczny <i>Pielęgowanie w chorobach narządu wzroku</i> lub kurs specjalistyczny <i>Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku</i>.</p> <p>2. Lekarz specjalista lub specjalizujący się w dziedzinie okulistyki (po 3 roku specjalizacji).</p>
<p>Wymagania wstępne</p>	<p>-</p>
<p>Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia</p>	<p>Wykład – 17 godz. Staż – 30 godz.</p>
<p>Proponowane metody dydaktyczne</p>	<p>Wykład, seminarium, staż.</p>
<p>Proponowane środki dydaktyczne</p>	<p>Prezentacje komputerowe, symulacje widzenia pacjentów z różnymi chorobami wzroku oraz</p>

	osób niewidomych.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	Test teoretyczny, jednokrotnego wyboru składający się z 15 pytań – minimum zaliczające stanowi 70% poprawnych odpowiedzi.
Treści modułu kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygotowanie pacjenta do zabiegów ambulatoryjnych i laserowych w obrębie narządu wzroku (1 godz.). 2. Podstawy chirurgii okulistycznej i asystowania (4 godz.): <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie pacjenta do operacji w obrębie narządu wzroku; • profilaktyka zakażeń; • chirurgiczne mycie i dezynfekcja rąk; • narzędzia w mikrochirurgii oka; • mycie, dezynfekcja i sterylizacja narzędzi mikrochirurgicznych oraz sprzętu medycznego poza centralną sterylizacją; • sprzęt operacyjny używany w chirurgii oka (mikroskop, diatermia, fakoemulsyfikator, witrektom, krioterapia, elektromagnes); • iniekcja doszklstkowa, podspojówkowa, okołogałkowa, pozagałkowa. 3. Opieka pielęgniarska w okresie pooperacyjnym (leki, przeciwwskazania, pozycjonowanie pacjenta, edukacja pacjenta) (1 godz.). 4. Opieka pielęgniarska nad pacjentem leczonym zachowawczo w oddziale okulistycznym (2 godz.). 5. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy w poradni, w oddziale, podczas zabiegów laserowych, zabiegów ambulatoryjnych i operacji (1 godz.). 6. Problemy diagnostyczno-opiekuńczo-pielęgnacyjne pacjentów (4 godz.): <ul style="list-style-type: none"> • wsparcie oraz pomoc w samoakceptacji pacjentów tracących wzrok, pomoc instytucjonalna oraz grupy wsparcia; • organizacja życia codziennego (przygotowanie przestrzeni dla osób słabowidzących); • wskazanie możliwości zatrudnienia i realizowania zainteresowań pacjentów tracących wzrok; • ułatwienia dla pacjentów słabowidzących; • wsparcie psychospołeczne pacjenta i rodziny; • specyfika pracy z dziećmi;

	<ul style="list-style-type: none"> • specyfika pracy z pacjentem geriatrycznym. <p>7. Opieka nad osobami z upośledzeniem wzroku (3 godz.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omówienie i klasyfikacja rodzajów upośledzenia wzroku; • Rehabilitacja wzrokowa; • Dobór pomocy dla słabowidzących; • Sposób prowadzenia osoby niewidomej. <p>8. Profilaktyka, bezpieczeństwo i higiena pracy pacjenta – oświetlenie, praca z komputerem, prowadzenie pojazdów, ochrona oczu przed promieniowaniem (np. spawacze), przed urazami (1 godz.).</p>
Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej obowiązującej do zaliczenia danego modułu	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bowling B. <i>Okulistyka kliniczna</i>. Wyd. Edra Urban & Partner. 2017 2. Izdebska J. <i>Okulistyka podręcznik dla studentów</i>. Wyd. I polskie. Wyd. Urban&Partner. 2006 3. Niżankowska MH. <i>Okulistyka podstawy kliniczne</i>. PZWL. 2010
Wymiar i miejsce odbywania staży	Staż – Klinika okulistyczna; Oddział okulistyczny – 30 godz.

5.3. MODUŁ III

Nazwa modułu	ORGANIZACJA OPIEKI OKULISTYCZNEJ W POLSCE
Cel kształcenia	Zapoznanie pielęgniarki z organizacją opieki nad pacjentem okulistycznym w Polsce oraz przygotowanie do profesjonalnej realizacji zadań profilaktycznych wobec pacjentów ze schorzeniami narządu wzroku.
Efekty kształcenia dla modułu	<p>W wyniku kształcenia uczestnik:</p> <p>w zakresie wiedzy:</p> <p>W13. określa umiejętności i kompetencje zawodowe pielęgniarki pracującej w jednostkach o profilu okulistycznym;</p> <p>W14. omawia sposób organizacji opieki nad pacjentem okulistycznym;</p> <p>W15. odróżnia wskazania do leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego;</p> <p>W16. omawia programy profilaktyczne w okulistyce.</p> <p>w zakresie umiejętności potrafi:</p> <p>U17. wskazać ośrodki wysokospecjalistyczne w regionie jak i o zasięgu ogólnopolskim;</p> <p>U18. wskazać ośrodki zajmujące się rehabilitacją wzrokową, protetyką;</p> <p>U19. realizować zadania wynikające z programów profilaktycznych w okulistyce.</p> <p>w zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>K3. współpracuje z członkami zespołu terapeutycznego;</p> <p>K4. rozumie ograniczenia pacjentów związane z dysfunkcją narządu wzroku;</p> <p>K5. systematycznie aktualizuje wiedzę i umiejętności;</p> <p>K6. szanuje godność i autonomię pacjenta;</p> <p>K7. ponosi odpowiedzialność zawodową za wykonywane zadania na rzecz pacjenta.</p>
Kwalifikacje osób prowadzących szkolenie	Wykładowcą może być osoba mająca nie mniej niż 3-letni staż zawodowy w zakresie odpowiadającym tematyce prowadzonych zajęć oraz spełnia co najmniej jeden z warunków:

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPLOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	<p>Pielęgniarka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) stopień naukowy doktora; 2) tytuł magistra pielęgniarstwa; 3) tytuł licencjata pielęgniarstwa i: <ol style="list-style-type: none"> a) tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa operacyjnego, chirurgicznego lub b) ukończony kurs specjalistyczny <i>Pielęgowanie w chorobach narządu wzroku</i> lub kurs specjalistyczny <i>Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku</i>; 4) tytuł magistra w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia i ukończony kurs specjalistyczny <i>Pielęgowanie w chorobach narządu wzroku</i> lub kurs specjalistyczny <i>Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku</i>. <p>2. Lekarz specjalista lub specjalizujący się w dziedzinie okulistyki (po 3 roku specjalizacji).</p>
Wymagania wstępne	-
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 8 godz.
Proponowane metody dydaktyczne	Wykład z elementami dyskusji.
Proponowane środki dydaktyczne	Sprzęt multimedialny.
Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu	Test teoretyczny, jednokrotnego wyboru składający się z 10 pytań – minimum zaliczające stanowi 70% poprawnych odpowiedzi.
Treści modułu kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonowanie nowoczesnych oddziałów i poradni okulistycznych (1 godz.): <ul style="list-style-type: none"> • oddział okulistyczny w ramach sieci szpitali i poza nią; • oddziały okulistyczne chirurgii jednego dnia; • poradnie okulistyczne; • szpitalne oddziały ratunkowe;

	<ul style="list-style-type: none"> • ośrodki wysokospecjalistyczne. <p>2. Rola pielęgniarki w jednostkach organizacyjnych ochrony zdrowia o profilu okulistycznym (1 godz.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • uprawnienia; • zakres obowiązków; • współpraca w zespole interdyscyplinarnym; • organizacja stanowiska pracy. <p>3. Organizacja opieki okulistycznej (1 godz.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadania pielęgniarki w poradni okulistycznej; • zadania pielęgniarki w oddziale okulistycznym; • pacjent w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym: <ul style="list-style-type: none"> ○ triage okulistyczny; ○ badanie wstępne; ○ asysta przy zabiegach ambulatoryjnych. <p>4. Programy lekowe w okulistyce (0,5 godz.).</p> <p>5. Telemedycyna w okulistyce (0,5 godz.).</p> <p>6. Leczenie chorób rzadkich oraz rola ośrodków wysokospecjalistycznych (retinopatia wcześniaków, retinoblastoma, przeszczepy rogówki) (1 godz.).</p> <p>7. Badani przesiewowe oraz profilaktyka w chorobach narządu wzroku, w grupie (3 godz.):</p> <ul style="list-style-type: none"> • wcześniaków; • dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym; • kobiet ciężarnych; • ryzyka jaskry; • chorych na cukrzycę; • w zawodach podwyższonego ryzyka.
<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://nfz.gov.pl w zakresie zadań profilaktycznych realizowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia. 2. Projektowanie i adaptacja przestrzeni publicznej do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących – zalecenie i przepisy: http://pzn.org.pl/osoby-niewidome-i-slabowidzace-

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPŁOMOWEGO PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

	w-przestrzeni-publicznej-zalecenia-przepisy-dobre-praktyki
Wymiar i miejsce odbywania staży	-

6. PROGRAM ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

6.1. STAŻ: Poradnia okulistyczna dla dorosłych

Cel stażu: Nabycie przez pielęgniarkę umiejętności wykonywania podstawowych badań okulistycznych i ich dokumentowanie. Rozróżnianie objawów chorobowych narządu wzroku u pacjenta ambulatoryjnego na podstawie przeprowadzonego wywiadu i wyników badań. Nabywanie umiejętności aplikowania leków okulistycznych.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 30 godz.;

Liczebność grupy: 5 – 6 osób;

Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

- tytuł magistra pielęgniarstwa,
- tytuł licencjata pielęgniarstwa;
- ukończony kurs specjalistyczny *Pielęgowanie w chorobach narządu wzroku* lub kurs specjalistyczny *Kompleksowa opieka pielęgniarska w schorzeniach narządu wzroku*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

Przeprowadzenie wywiadu i przygotowanie pacjenta do badania.

1. Wykonanie badań okulistycznych w zależności od wskazań - badanie refrakcji, ostrości wzroku, pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego, badanie ruchomości źrenic, badanie ruchomości gałek ocznych.
2. Płukanie worka spojówkowego i odwracanie powieki górnej, barwienie powierzchni rogówki, wykonanie testu Schirmera oraz zakładanie opatrunków.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności;
- Zaliczenie świadczeń zdrowotnych.

6.2. STAŻ: Oddział okulistyczny

Cel stażu: Nabycie przez pielęgniarkę umiejętności wykonywania podstawowych badań okulistycznych, asystowania podczas badań specjalistycznych i dokumentowania wykonanych czynności.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 30 godz.;

Liczebność grupy: 5 – 6 osób;

Opiekun stażu: pielęgniarka z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie, spełniająca co najmniej jeden z warunków:

- tytuł magistra pielęgniarstwa,

- tytuł licencjata pielęgniarstwa;
- ukończony kurs specjalistyczny *Pielęgowanie w chorobach narządu wzroku* lub kurs specjalistyczny *Kompleksowa opieka pielęgniarstwa w schorzeniach narządu wzroku*.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Wykonanie badania pola widzenia.
2. Pobranie wymazu z worka spojówkowego.
3. Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności;
- Zaliczenie świadczeń zdrowotnych.

**7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWIONA
PIELEŃNIARKA PO UKOŃCZENIU KURSU SPECJALISTYCZNEGO
KOMPLEKSOWA OPIEKA PIELEŃNIARSKA W SCHORZENIACH NARZĄDU
WZROKU**

1. Wykonywanie badań diagnostycznych narządu wzroku:
 - Badanie komputerowe refrakcji przy użyciu autorefraktometru,
 - Badanie ostrości wzroku,
 - Pomiar ciśnienia wewnątrzgałkowego aparatem bezkontaktowym,
 - Test Schirmera i jego ocena,
 - Pomiar mocy szkieł okularowych,
 - Badanie odruchów źrenic,
 - Badanie ruchomości gałek ocznych,
 - Pobranie wymazu z worka spojówkowego.
2. Przygotowanie pacjenta do badań okulistycznych.
3. Przygotowanie pacjenta do ambulatoryjnego zabiegu chirurgicznego i laserowego w obrębie narządu wzroku.
4. Przygotowanie pacjenta do operacji w obrębie narządu wzroku.
5. Edukacja pacjenta i rodziny w zakresie profilaktyki i opieki nad pacjentem z chorobami narządu wzroku
6. Pielęgnowanie pacjentów z chorobami narządu wzroku.
7. Prowadzenie dokumentacji medycznej.

*** Niniejszy program wchodzi w życie 14 dni od zatwierdzenia przez Ministra Zdrowia**